

YUNANİSTAN'IN STRATEJİK LİMANLARI: PİRE VE SELANİK

Doç. Dr. Murat ERDAL

Şekil 1. Yunanistan Limanları.

Yunanistan'ın GSMH içerisinde deniz ticareti ve turizmden elde edilen gelirler büyük yer tutmaktadır. Geçmişten gelen deniz ticaret kültürü ve turizm açısından büyük potansiyel yaratan tarihsel zenginlikler, ülke tanıtımı ve ekonomisi açısından büyük fayda sağlamaktadır¹.

Avrupa Birliği (AB) üyeliğinden sonra Yunanistan, taşımacılık ve lojistik alanında büyük bir atılım göstermiştir. Karayolu, denizyolu, havayolu, demiryolu ve boru hattı taşımacılık türlerinde AB'den kaynak temin ederek altyapı yatırımlarını

¹ Murat Erdal, "Yunanistan'ın Stratejik Limanları: Pire ve Selanik", **Dünya Gazetesi**, Perşembe Rotası Deniz Ticareti ve Lojistik Gazetesi, Sayı:7416, 7 Ekim 2004, s:2.

hızlandırmıştır. Yasal çerçevedeki eksiklikler zaman içerisinde giderilerek, Birlik müktesabatının getirdiği avantajlardan yararlanılmıştır. Bu gelişmelerin bir yansıması olarak lojistik sektöründe etkinlik ve verimlilik katlanarak devam etmiştir.

Bugün, AB ulaştırma politikalarında Yunanistan önemli bir yere sahiptir. Yunanistan, kıta Avrupası'nda AB'nin Güneydoğu Avrupa'daki temsilcisidir. Dolayısıyla birçok taşıma koridoru stratejik konumu dolayısı ile buna göre planlanmaktadır. Karayolu ve demiryolları gözden geçirilmekte, hava ve deniz limanları yeniden ele alınmaktadır. Enerji ve yakın deniz taşımacılığında yeni projeler üretilmektedir. Güney Kıbrıs'ın da AB ile entegrasyonu, Yunanistan ile var olan işbirliği ve ticaret hacmini kuşkusuz daha da geliştirecektir.

Her bir liman, hitap ettiği bölge ülkeleri açısından ticarete büyüme yaratabildiği gibi aynı zamanda mevcut pazardan da pay alacaktır. Yunanistan'ın iki önemli limanı, Pire ve Selanik limanları, deniz ticaretinden elde ettikleri gelirleri yine bu alana yani liman altyapısına, tanıtıma, teknoloji ve yeni projelere harcamaktadırlar.

1. Pire Limanı

Konteyner trafiğinde 2004 yılı rakamlarına göre 1.625.000 TEU ile dünyanın en işlek 50 limanı arasında olup, Akdeniz'de konteyner limanları arasında güçlü bir pozisyona sahiptir. Terminal kapasitesi son beş yıl içerisinde, hemen her yıl % 10'un üzerinde bir büyüme göstermektedir. Konteyner trafiğinin % 65'ten fazlası aktarma trafiğine aittir.

Genel Kargo

Konvansiyonel kargolar Keratsini'deki Irakleous Limanı'ndan taşınmaktadır. Liman bölgesi, açık ve kapalı depolama alanları, elleçleme makine ve donanımları (mobil ve sabit vinçler, forkliftler, çeşitli tipte traktörler vs.) ile son derece gelişmiştir.

Konteyner Terminali

"Eleftherios Venizelos" konteyner terminali, Pire'nin merkezine çok yakın mesafede olan Neo Ikonio'dadır. Terminalde küçük ölçekli gemilerden yüksek kapasiteli mega tipteki gemilere kadar hizmet verebilmektedir.

Toplam 900.000 m²'lik bir alan üzerine kurulu olan terminalin açık alan büyüklüğü 626.000 m²'dir. Terminal rıhtım uzunluğu 2774 metre, derinlik ise 11,5 metre ile 16 metre arasında değişmektedir. Terminal aynı anda 10 gemiye hizmet verebilmektedir.

Konteyner Yük İstasyonu (CFS) 19.200 m² dir ve bunun 5.800 m²'si tamir ve bakım işleri için ayrılmıştır. Terminalde elleçleme ekipmanları olarak, 8 tanesi post-panamax tipte toplam 14 Gantry vinç, 54 straddle vinç, 20 forklift, 18 traktör bulunmaktadır. Terminal ayrıca NAVIS adı verilen bilişim teknolojileri ile desteklenmektedir.

Yolcu Limanı

Pire, yılda yaklaşık 19 Milyon yolcuya hizmet veren Avrupa'nın en yüksek kapasiteli yolcu limanına sahiptir ve bu rakamla dünyada en işlek üçüncü yolcu limanıdır. Yolcu gemilerinin güzergahında turizm açısından büyük potansiyeli olan Yunanistan anakarası ve Girit başta olmak üzere Ege Adaları için Pire temel uğrak noktasıdır. Türkiye'ye gelen yolcu gemilerinin hemen hemen tamamı önce Pire Limanı'na uğramaktadır. Pire, Akdeniz turizminde yolcu gemileri için bir üs konumundadır. Akdeniz güzergahının ana gemilerinin temel ihtiyaçlarının karşılanması açısından son derece gelişmiş bir altyapıya sahiptir.

Yolcu terminali bütün bir yıl 24 saat hizmet verilebilmektedir. 6 yolcu terminali bulunan limanda iki terminal sadece uluslararası trafik için kullanılmaktadır. 8.500 metre rıhtım uzunluğu bulunan liman derinliği 7 metre ile 10 metre arasında değişmektedir. Pire Liman Otoritesi'nin gelecek planları arasında mevcut altyapıyı daha da geliştirme ve Akti Vasiliadi bölgesinde yeni yolcu terminalleri inşa etme bulunmaktadır.

2. Selanik Limanı

Selanik Limanı Ege Denizi'nin kuzeyinde yer almaktadır ve limanın konumu gün geçtikçe değer kazanmaktadır. Karayolu ve demiryolu ile Balkan ülkelerine doğrudan bağlantısının olması Makedonya yolcu terminalinin kapasitesini günden güne artırmaktadır. Diğer taraftan, Avrasya petrol ve doğalgaz kaynaklarının Karadeniz Bölgesi üzerinden taşınmasında yüksek tonajlı tankerlerin Türk Boğazlarından geçişi son derece riskli hale gelmiştir.

Yunanistan enerji taşımacılığının son yıllardaki gelişimi sonucunda, Kuzey Ege'de yeni alternatifler üzerinde çalışmaktadır. Boruhattı taşımacılığı ile petrolün Bulgaristan'ın Karadeniz kıyılarından Ege Denizi'ne aktarılması Petrol Boru Hattı Projesi ve Türkiye ile Trans Trakya Doğal Gaz Boru Hattı Projeleridir.

Selanik Limanı'nda, konvansiyonel kargo, konteyner ve yolcu terminallerinin yanı sıra 500.000 m² açık depolama alanı ve 80.000 m² kapalı depolama alanı bulunmaktadır. 200.000 m² lik konteyner terminali ile eş zamanlı olarak üç gemiye hizmet verilebilmektedir. 600 metre uzunluğundaki konteyner terminalinin derinliği 12 metredir. Selanik Liman Otoritesi beş yıllık kalkınma planları içerisinde limanda bulunan ekipmanları ve kapasiteyi iki katına çıkarmayı hedeflemektedir.